Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
8 februari 2024

Onze referentie
IENW/BSK-2024/11361

Opgesteld door
Hoofddirectie Bestuurlijke & Juridische Zaken
HBJZ
Afdeling WIO

Beslistermijn
15-02-2024

Bijlage(n)
2

Aan Minister

nota

Tweede nota van wijziging bij het wetsvoorstel voor onder meer het versterken van de toepassing van het profijtbeginsel bij de watersysteemheffing

Aanleiding

De plenaire behandeling in de Tweede Kamer van bovenstaand wetsvoorstel zal naar verwachting dit voorjaar zijn. In het wetsvoorstel is ook een onderdeel opgenomen om een tariefdifferentiatie mogelijk te maken voor wateraanvoerprojecten voor ongebouwde onroerende zaken. Hiermee wordt het profijtbeginsel beter toegepast.
De Unie van waterschappen is bezig met het maken van een handreiking voor wateraanvoerprojecten. Bij het opstellen daarvan riepen de woorden "gebaat kunnen zijn" in de wettekst de nodige vragen op. Naar aanleiding hiervan is de passage nogmaals bekeken en is het voorstel deze woorden te schrappen. In deze tweede nota van wijziging wordt dit verwerkt.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de tweede nota van wijziging en gevraagd de nota van wijziging en de aanbiedingsbrief te ondertekenen.

De plenaire behandeling van het wetsvoorstel kan mogelijk al dit voorjaar plaatsvinden. Het is daarom gewenst dat de stukken op korte termijn naar de TK worden gezonden.

Kernpunten

In het wetsvoorstel wordt voorgesteld het profijtbeginsel beter toe te passen als het waterschap een wateraanvoerproject realiseert. Dit kan bijvoorbeeld wenselijk zijn bij verdroging, verzilting of nachtvorstbestrijding. Nu worden kosten daarvoor via de watersysteemheffing bij alle belastingbetalers in rekening gebracht. Voorgesteld wordt in het wetsvoorstel om een tariefdifferentiatie mogelijk te maken en daarmee de kosten in rekening te brengen bij de eigenaren van de ongebouwde onroerende zaken die profijt hebben van het wateraanvoerproject. Te denken valt aan eigenaren van natuurterreinen en agrariërs.

In de Waterschapswet staan meerdere tariefdifferentiaties. Deze brengen tot uitdrukking dat de onroerende zaak waarvoor ze gelden minder of juist meer profijt heeft bij het watersysteembeheer. In de Waterschapswet zelf is niet expliciet opgenomen wat onder profijt moet worden verstaan bij de toepassing van de tariefdifferentiaties. Bij deze nieuwe tariefdifferentiatie voor wateraanvoerprojecten zijn in de wettekst de woorden "gebaat kunnen zijn" opgenomen.

Echter, bij de baatbelasting van gemeenten is gebleken dat de onderbouwing van de baat kwetsbaar is in juridische procedures. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is daarom uiteengezet dat mede om die reden voor een tariefdifferentiatie is gekozen bij wateraanvoerprojecten en niet voor een (separate) baatbelasting. Door de woorden "gebaat kunnen zijn" moeten waterschappen toch motiveren dat de onroerende zaak gebaat is.
Met deze nota van wijziging wordt het wetsvoorstel op dit punt aangepast door deze woorden te schrappen.

Het is niet zo dat het profijt hiermee geen rol meer speelt. Voorafgaand aan het instellen van een tariefdifferentiatie moet een draagvlakmeting plaatsvinden.[1] De potentieel heffingplichtigen kunnen het profijt dat de onroerende zaak heeft laten meespelen in hun stem voor of tegen het wateraanvoerproject. Bovendien ligt het niet voor de hand dat een waterschap lichtzinnig besluit tot het realiseren van een dergelijk kostbaar en arbeidsintensief project.

Wanneer het waterschap kan objectiveren dat er binnen het gebied sprake is van een verschillende mate van profijt dan kan er binnen het gebied gevarieerd worden met de hoogte van de tariefdifferentiatie. Verduidelijkt wordt in deze nota van wijziging wanneer daarvan sprake kan zijn. Hierbij kan het belang van de ongebouwde onroerende zaak bij het wateraanvoerproject vanwege onder meer de ligging en de bestemming in aanmerking worden genomen.

Ten slotte is van deze gelegenheid gebruik gemaakt om te verduidelijken wie als potentieel heffingplichtige worden aangemerkt bij de draagvlaktoets.

Krachtenveld
De Unie van Waterschappen is voorstander van deze wijziging. In de nota naar aanleiding van het verslag zijn alleen door de ChristenUnie-fractie vragen gesteld over wateraanvoerprojecten. Deze vragen gingen niet over het "gebaat zijn bij" een wateraanvoerproject.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsbrief Tweede Kamer	Begeleidende kamerbrief bij tweede nota van wijziging
2	Nota van wijziging	Aanpassen wetsbepaling over wateraanvoerprojecten

[1] Voorgesteld wordt een opkomstdrempel van 50% van de potentieel heffingplichtigen. Als uitkomstdrempel geldt dat 2/3 van de uitgebrachte stemmen moet voor het wateraanvoerproject moet zijn.